

پاسخنامه تشریحی

- الف) پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید:
 أَلْتَأْسُنُ نِيَامًا فَإِذَا مَاتُوا إِنْتَبَهُوا؛ مردم [در دنیا] در خوابند، هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند.
 ب) آثار و پیامدهای آن:
 آیه شریفه ۶۹، مانده: «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ» نشان‌گر بیرون آمدن از بن بست و شور و شوق فرح بخش است.
- ۱ - گزینه ۴ اعتقاد به معاد
- ۲ - گزینه ۴ زن، مظهر جمال و زیبایی است ← خداوند زنان را بیش از مردان به نعمت زیبایی آراسته است ← برای حفظ همین نعمت است که خداوند احکام ویژه‌ای را برای زن قرار داده است، تا گوهر زیبای وجودش از نگاه ناهلان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود.
- ۳ - گزینه ۳ آراستگی، اختصاص به زمان حضور در اجتماعات و معاشرت‌ها ندارد، بلکه شامل حضور در خانواده و از آن مهم‌تر زمان عبادت نیز می‌شود. دقت شود که در سوال آمده اهمیتش به ترتیب افزایش می‌یابد. پس اولویت آراستگی اول در اجتماعات و معاشرت‌ها و دوم در خانواده و سوم و از همه مهم‌تر، در عبادت است.
- ۴ - گزینه ۴ پروردگار به ما نیرویی عطا کرده تا با آن:
 (۱) تا با آن ببندیشیم.
 (۲) مسیر درست زندگی را از راه‌های غلط و خوب را از بد تشخیص دهیم.
 (۳) حقایق را دریابیم و از جهل و نادانی دور شویم.
 (۴) درست را از نادرست و حق را از باطل تشخیص دهیم.
- ۵ - گزینه ۴ وقتی به دنیای انسان‌ها می‌نگریم، با دنیای حیرت‌انگیزی مواجه می‌شویم، چنان اختلافی در هدف‌ها وجود دارد که ابتدا سردرگم می‌شویم که به راستی، کدام انتخاب درست و همسو با میل بی‌نهایت طلب انسان و استعدادهای فراوان مادی و معنوی اوست و کدام یک این‌گونه نیست.
- ۶ - گزینه ۲ اگر روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد، شایسته است که تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد.
- ۷ - گزینه ۳ موارد الف و د و ج (هر سه مورد) از بیت به‌عنوان ویژگی افراد زیرک و باهوش قابل برداشت است که این افراد با یک تیر چند نشان را می‌زنند و اهداف را به‌گونه‌ای انتخاب می‌کنند که هدف‌های دیگر را در بر دارد و اهداف بیشتری را در خود جای می‌دهد و افراد باهوش با انتخاب عبادت و بندگی خدا به‌عنوان برترین هدف با یک تیر چند نشان می‌زنند. گزینه ۲، با شعر در ارتباط نیست و با آیه زیر در ارتباط معنایی است. «من کانی رید ثواب الدنيا فعد الله ثواب الدنيا و الاخره» هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد نعمت و پاداش دنیا و آخرت نیز خداست.
- ۸ - گزینه ۴ افراد زیرک، می‌دانند که:
 (۱) برخی از هدف‌ها به‌گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز در بر دارند.
 (۲) رسیدن به برخی هدف‌ها مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز هست.
 (۳) به‌میزانی که هدف ما برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد.
 (۱) هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده‌ی درست می‌کنند.
 (۲) و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را برای رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.
- این افراد (افراد زیرک) با انتخاب عبادت و بندگی خدا با یک تیر چند نشان می‌زنند:
- اینان (افراد زیرک) چون کوهنوردی هستند که در مسیر نزدیک شدن به قله:
 (۱) هم تندرستی خود را تأمین می‌کنند.
 (۲) هم از مناظر زیبای طبیعت لذت می‌برند.
 (۳) و هم استقامت خود را افزایش می‌دهند.
- نیرویی تا با آن ببندیشیم.
 مسیر درست زندگی را از راه‌های غلط و خوب را از بد تشخیص دهیم.
 حقایق را دریابیم و از جهل و نادانی دور شویم.
 درست را از نادرست و حق را از باطل تشخیص دهیم.
- ب) اختیار
 تا خود راه رستگاری را برگزینیم.
 از شقاوت دوری کنیم.
- ج) گرایش به خیر و نیکی
 خدای متعال شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن را در ما قرار داد، تا به خیر و نیکی روی آوریم.
 از این روست که همه‌ی ما فضائلی چون صداقت، عزت نفس و عدالت را دوست داریم.
- ۹ - گزینه ۲ سرمایه‌های انسان

دقت شود که "دوری واجتناب از شقاوت بواسطه‌ی قدرت اراده و اختیار انسان است که این انتخاب و گزینش توسط قدرت عقل تشخیص داده می‌شود! به عبارت دیگر کار عقل: "تشخیص" رستگاری از شقاوت / خوب از بد / حق از باطل / درست از نادرست / دوری واجتناب از جهل و دریافت حقایق است و کار قدرت اختیار اراده: انتخاب و گزینش یکی از مواردی است که عقل تشخیص می‌دهد.

- ۱۰ - گزینه ۲ عقلی که با دوراندیشی، ما را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند و وجدانی که با محکمه‌هایش، ما را از راحت طلبی باز می‌دارد.
- ۱۱ - گزینه ۱ • آیه شریفه ۳، انسان: «أَنَا هِدْيَانَا السَّبِيلُ أَمَا شَاكِرًا وَأَمَا كَنُورًا»، مفهوم «اختیار و انتخاب آدمی» دریافت می‌گردد.

قدرت اختیار و انتخاب:

۱) خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد.

۲) سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما نشان داد تا با استفاده از سرمایه عقل راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم.

• در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد، زیرا خالق آنها خدای حکیم است؛ یعنی خدایی که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی دهد. قرآن کریم در این باره می فرماید: «و ما خلقتنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ».

۱۲ - گزینه ۳ برای اثبات اهمیت و ضرورت تأمل در موضوع معاد، از یک قانون عقلی پیروی می کنیم که می گوید: «دفع خطر احتمالی، لازم است».

۱۳ - گزینه ۱ ترجمه آیه شریفه «خداست که بادها را می فرستد تا ابر را برانگیزد. سپس آن ابر را به سوی سرزمینی مرده برانیم و آن زمین مرده را بدان [وسیله] پس از مرگش زندگی بخشیدیم. زنده شدن قیامت نیز همین گونه است، بیانگر امکان معاد یا امکان آفرینش مجدد جسم برای پیوستن به روح در آخرت با توجه به نظام مرگ و زندگی در طبیعت است.

۱۴ - گزینه ۱ شیوه رسول خدا(ص) و سایر پیشوایان دینی ما در وضع ظاهری (آراستگی ظاهری) سبب شد که مسلمانان در اندک مدتی به آراسته ترین و پاکیزه ترین ملت‌ها تبدیل شوند و الگو و سرمشق ملت‌های دیگر قرار گیرند.

۱۵ - گزینه ۲ ترجمه آیه شریفه ۱۹، اسراء: «و آن کس که سرای آخرت را بطلید و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد».

۱۶ - گزینه ۲ ترجمه آیه شریفه ۱۸، اسراء: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم و به هر کس اراده کنیم - می دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکنندگی در آن وارد شود».

الف) رشد و کمال ← نفس لوامه: آن‌گاه که انسان به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید.
قرآن کریم، عامل درونی این حالت را «نفس لوامه» یعنی نفس سرزنشگر نامیده و به آن سوگند خورده است.

عامل درونی که انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی، به گناه دعوت می‌کند.
(این میل سرکش «نفس اماره» نامیده می‌شود. حضرت علی(ع) که درباره اش فرموده است: «دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است در درون توست.» عامل بیرونی که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد، شیطان نام دارد.

۱۷ - گزینه ۲ عامل

۱۸ - گزینه ۴ در بیان پیامبر اکرم (ص) باهوش ترین مؤمنان کسانی هستند: که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.

۱) زندگی از بن بست بیرون می‌آید.

۲) پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می‌شود

۳) شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می‌گرد.

قرآن کریم در این باره می فرماید: «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»

۱۹ - گزینه ۱ آیه شریفه: «و برای ما مثلی زد، در حالی که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده بود، گفت: کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟ بگو همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید و او به هر خلقتی داناست»، بیانگر امکان معاد با توجه به پیدایش نخستین انسان، است.

۱) معاد لازمه حکمت الهی:

«أَفَصَبِّئْتُمْ أَمَّا خَلْقَكُمْ عَيْنًا وَأَنْتُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ»

۲) معاد لازمه عدل الهی:

«أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ»

۲۰ - گزینه ۴ دلایلی که بر ضرورت معاد دلالت دارند

۲۱ - گزینه ۳ در برخی آیات، خداوند توجه منکران معاد را به پیدایش نخستین انسان جلب می‌کند و توانایی خود در آفرینش آن را تذکر می‌دهد. در این آیه بیان می‌شود که همان گونه که خداوند قادر است انسان را در آغاز خلق کند، می‌تواند بار دیگر نیز او را زنده کند: «کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟»

۲۲ - گزینه ۳ گزینه ۱: از این جهت نادرست می‌باشد که جسم و روح بعد از مرگ به فعالیت خود ادامه نمی‌دهند بلکه تنها روح است که به فعالیت هایش ادامه می‌دهد.

گزینه ۲: در عالم برزخ، انسان با فرشتگان گفت و گو می‌کند و پاسخشان را می‌شنود.

گزینه ۴: ارتباط انسان در عالم برزخ با دنیا، پس از مرگ نیز هم چنان برقرار است؛ بدین معنا که پرونده برخی اعمال انسان با مرگ بسته نمی‌شود و پیوسته بر آن افزوده می‌گردد (آثار ماتأخر).

۲۳ - گزینه ۴ بعد از مراقبت، نوبت محاسبه است تا میزان موفقیت و وفاداری به عهد، به دست آید و عوامل موفقیت یا عدم موفقیت، شناخته شود.

۲۴ - گزینه ۲ کطابق با آیه شریفه ۳۹ و ۳۸ سوره دخان: «و ما خلقت السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَا إِلَّا بِالْحَقِّ»، جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. انسان نیز مانند موجودات دیگر، از این قاعده کلی جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود دارد.

۲۵ - گزینه ۳ خداوند متعال برای این‌که انسان بتواند در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند و به هدف خلقت یعنی تقرب به خدا دست یابد [معلول]، سرمایه‌هایی در اختیارش قرار داده است. [علت]

۲۶ - گزینه ۱ اولین پیامد اعتقاد به معاد

۱) پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می‌شود.

۲) و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می‌گیرد.

قرآن کریم می فرماید: «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»

۲۷ - گزینه ۳ قرآن با چنان صراحت و قطعیت از معاد یاد می‌کند که جای هیچ شک و تردیدی را باقی نمی‌گذارد: «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَيُرْسِلُ الرِّيحَ بِأَمْرِهِ»

ترجمه: «خداوند کسی است که هیچ خدایی جز او نیست، او قطعاً شما را در روز قیامت جمع می‌کند که شکی در [وقوع] آن نیست».

۲۸ - گزینه ۴ با آماده شدن صحنه قیامت، رسیدگی به اعمال آغاز می‌شود و اعمال، افکار و نیت‌های انسان‌ها در ترازوی عدل پروردگار سنجیده می‌شود.

۲۹ - گزینه ۲ از دقت در آیه شریفه ۲۱، فصلت: «و قالوا لجلودهم لم شهدتم علينا قالوا انطقنا الله الذي انطق كل شيء: آنها به پوست خود می‌گویند: چرا بر ضد ما شهادت دادید؟ گویند ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن می‌آورد».

بدهکاران از مشاهده گواهی اعضای خویش به شگفت می‌آیند و خطاب به اعضای بدن خود با لحنی سرزنش آمیز می‌گویند که چرا علیه ما شهادت می‌دهید؟

۳۰ - گزینه ۳ بهشت آماده استقبال و پذیرایی از بهشتیان از آن‌هاست و چون بهشتیان سر رسیدند، درهای آن را به روی خود گشوده می‌بینند. بهشت هشت در دارد که بهشتیان از آن درها وارد می‌شوند. یک در مخصوص پیامبران و صدیقان، یک در مخصوص شهیدان و درهای دیگر برای گروه‌های دیگر است.

abadgaranedu.ir